سرمقاله

ترمیم ساختار سیاسی، اولویت نخست دولت سیزدهم

هادی رحمانی

دولت سیزدهم در حالی فعالیت رسمی خود را آغاز کرد که ساختار سیاسی کشور با چالش‌های متعددی در حوزه مشروعیت، مشارکت و هماهنگی نهادها مواجه است. در این شرایط، ترمیم ساختار سیاسی نه به معنای تغییر قانون اساسی، بلکه به معنای بازتنظیم روابط نهادها و افزایش کارآمدی نظام تصمیم‌گیری، می‌تواند اولویت نخست دولت باشد. این یادداشت تلاش می‌کند تا ضرورت، ابعاد و پیامدهای چنین رویکردی را در چارچوب واقعیت‌های کنونی کشور تحلیل کند.

۱ - ضرورت ترمیم ساختار سیاسی

ساختار سیاسی هر کشور مجموعه‌ای از نهادها، نقش‌ها و قواعد است که نحوه تصمیم‌گیری و توزیع قدرت را تعیین می‌کند. زمانی که این ساختار دچار اختلال، تداخل وظایف یا کاهش مشروعیت شود، کارآمدی کل نظام کاهش می‌یابد. در شرایط فعلی، برخی نهادها با فشار مضاعف مواجه‌اند و برخی دیگر با محدودیت اختیار. ترمیم ساختار به معنای بازگشت به وضعیت مطلوب گذشته است، نه بازسازی کامل آن.

۲ - مشروعیت و اعتماد عمومی

مشروعیت نظام سیاسی تنها بر پایه قانون نیست و بخش مهمی از آن به اعتماد مردم به کارآمدی و عدالت نهادها وابسته است. کاهش مشارکت انتخاباتی و افزایش شکاف میان مردم و نهادهای تصمیم‌گیری نشان‌دهنده فرسایش این اعتماد است. ترمیم ساختار باید با شفاف‌سازی فرایندها و پاسخ‌گویی نهادها همراه باشد تا اعتماد عمومی بازسازی شود.

۳ - هماهنگی نهادها

تداخل وظایف نهادها یکی از مشکلات اصلی ساختار سیاسی است. ترمیم ساختار به معنای تعریف روشن حوزه‌های اختیار و کاهش موازی‌کاری است. هماهنگی میان قوا و نهادهای تصمیم‌ساز می‌تواند از تصمیم‌های متناقض جلوگیری کند و سرعت تصمیم‌گیری را افزایش دهد.

۴ - اولویت‌های دولت سیزدهم

دولت سیزدهم با شعارهایی چون کارآمدی، مبارزه با فساد و اصلاح ساختارها آغاز به کار کرد. ترمیم ساختار سیاسی می‌تواند پایه‌ای برای تحقق این شعارها باشد. بدون اصلاح ساختار، تکرار مشکلات گذشته محتمل است و اثرگذاری سیاست‌ها کاهش می‌یابد.

۵ - جمع‌بندی

ترمیم ساختار سیاسی فرایندی زمان‌بر و حساس است و نیازمند گفت‌وگو، اجماع و صبر است. اما بدون آن، هر تلاش برای اصلاح سیاست‌ها با مانع روبه‌رو خواهد شد. دولت سیزدهم اگر بتواند ساختار را متناسب‌تر کند، می‌تواند زمینه را برای اصلاحات دیگر فراهم کند.

شهر در مسیر بازسازی پس از سیلاب

هادی نوروزی \ خبرنگار ایران

شهر دره‌سبز از سه هفته پیش با سیلابی بی‌سابقه در رودخانه شاهرود روبه‌رو شد که بخش بزرگی از بافت مرکزی، مدارس و فضای سبز شهر را زیر آب برد. هزاران خانوار آسیب دیدند و خسارت‌ها به زیرساخت‌های آب، برق و راه‌های ارتباطی شهر گسترده است. در این گزارش، ابعاد بحران، اقدام‌های انجام‌شده و چالش‌های پیش‌روی شهر برای بازسازی بررسی می‌شود.

۱ - ابعاد بحران

سیلاب در ۱۲ فروردین ماه رخ داد و ظرف کمتر از ۶ ساعت بخش‌های وسیعی از شهر زیر آب رفت. بر اساس آمار اولیه، ۲۳۰۰ خانوار آسیب دیده‌اند و ۴۰۰ واحد تجاری و کارگاه تعطیل شده است. ۱۲ مدرسه و ۳ درمانگاه نیز دچار خسارت شده‌اند. برق ۷۰ درصد شهر و آب آشامیدنی ۵ روز قطع بود. جاده ارتباطی شهر به شهرک نارون‌کنار به مدت ۱۰ روز بسته ماند.

۲ - اقدام‌های انجام‌شده

گروه‌های امدادی ظرف ۴۸ ساعت به شهر اعزام شدند و بیش از ۱۲۰۰ نفر از مناطق پرخطر تخلیه شدند. پادگان ۲۰۴ مهندسی ارتش پل موقت روی رودخانه را ظرف ۷۲ ساعت بازسازی کرد. شهرداری ۳۵ دستگاه بیل مکانیکی و کامیون به منطقه اعزام کرد. هزینه اولیه اقدام‌ها حدود ۴۲۰ میلیارد تومان برآورد شده است.

۳ - چالش‌های پیش‌رو

بازسازی کامل بافت مرکزی حداقل ۱۸ ماه زمان می‌برد و نیاز به وام و کمک‌های بین‌المللی دارد. بیمه بخش کوچکی از خسارت‌ها را پوشش می‌دهد. مهاجرت برخی خانوارها به شهرهای همسایه نگران‌کننده است. مدیریت پسماند و ضدعفونی منازل نیز چالش بزرگی است که بهداشت عمومی را تهدید می‌کند.

۴ - دیدگاه‌ها

فرماندار شهرستان گفت «بدون کمک دولت، شهر توان برگشتن ندارد». اما برخی فعالان محلی می‌گویند اگر بازسازی با مشارکت مردم و با شفافیت در هزینه‌ها انجام نشود، اعتماد عمومی از بین می‌رود. استاد دانشگاه شهید نیلوفر هشدار داد که بدون برنامه شهری، سیل بعدی خسارت بیشتری خواهد داشت.

۵ - جمع‌بندی

بازسازی دره‌سبز نیازمند همکاری دولت، مردم و نهادهای بین‌المللی است. اگر برنامه‌ریزی شفاف و مشارکت مردم حفظ شود، شهر می‌تواند در ۲ سال به وضعیت پیش از سیل برگردد. در غیر این صورت، مهاجرت و فقر شهری تشدید خواهد شد. زمان و اعتماد دو سرمایه‌ای است که باید همزمان بازسازی شوند.

شهر در مسیر بازسازی پس از سیلاب

هادی نوروزی \ خبرنگار ایران

دره‌سبز از سه هفته پیش با سیلابی بی‌سابقه در رودخانه شاهرود روبه‌رو شد که بخش بزرگی از بافت مرکزی، مدارس و فضای سبز شهر را زیر آب برد. هزاران خانوار آسیب دیده‌ا